

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.136/2024/8-II.

A felperes:

felperes

(cím2)

A felperes képviselője:

Onder Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Onder Péter ügyvéd)

(cím1)

Az alperes:

alperes

(cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Ujvárosi Erika kamarai jogtanácsos

(cím3)

A per tárgya: kártérítés megfizetése, kötelmi jogi tény megállapítása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 9.G.40.423/2023/25. (2024. április 18.)

A fellebbezést benyújtó fél: (felperes 26. sorszám)

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 60 napon belül fizessen meg az államnak az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes a módosított keresetében az alperest elsődlegesen 41.180.598 forint tételesen számolható kártérítés és 2023. szeptember 23-ától számított késedelmi kamata, másodlagosan 41.180.598 forint általános kártérítés és 2023. szeptember 23-ától számolt késedelmi kamata

megfizetésére kérte kötelezni. Továbbá kérte az alperes kötelezését az lízingszerződés¹ számú lízingszerződés tárgyának, a alvázszám¹ alvázszámú, forgalmi rendszám³ forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköznek kiadására. További megállapítási kereset követelte annak a kötelmi jogi ténynek ítéleti rendelkezéssel való megállapítását, hogy az lízingszerződés² számú lízingszerződésre 2022. március 09-én kiadott lízingbeadói felmondás a kötelmi hatályát nem válthatta ki.

[2] Kereseti állításában arra hivatkozott, hogy bár e per alperese szerződéseket mondott fel, de felmondásokat szabályszerűen nem közölt. A felmondások a kötelmi joghatásukat nem válthatták ki, mert jogellenesnek voltak.

[3] A kereseti jogállítás jogi érvelése szerint az egyoldalú szerződéses jognyilatkozatok kötelmi hatályukat nem válthatták ki, mert felmondásra vonatkozó jognyilatkozatot az alperes nem adott át a felperesnek 2022. december 19-én sem. A szerződéses kötelmekben hitelfelmondási tilalom volt. A lízingbevevő adós felperes a szerződésekből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettségek teljesítésére hiteltörlesztési moratóriumot vehetett igénybe. Kereseti állítás szerint jogszabályi rendelkezések alapján a fizetési moratórium végül 2022. december 31-éig meg is hosszabbodott azután, hogy a felperes kérelmet nyújtott be a másik félhez, s a kérelmet az alperes befogadta és jóváhagyta. A kereset jogi érveléséből következően a felperes nem volt így késedelembe esett kötelezett. Kereseti állítás az is, hogy adott kötelemben nem közölt felmondásnál az adott szerződés továbbra is hatályban van. Megjelölt felmondási ok értelmezhetetlen, s kifogásolta azt is, hogy a felmondások a konkrét felmondási okot nem jelölték meg, felmondások érthetetlenek, nem világosak, „jogellenesek” voltak. A 2023. májusban megküldött elszámolás ellenőrzése a felperes szerint nem volt lehetséges. A felmondások lényegében nem azonosították érthetően a felmondási okokat, s a felmondási okok pontos megjelölésének hiányát nem küszöböli ki az, ha a szerződő fél önmagában egy általános szerződési feltételt idéz a felmondásban. Az általános szerződési feltételre hivatkozás túl általános volt, nem volt azonosítható, hogy melyik fordulatot és milyen alapon jelölte meg a felmondással élő fél.

[4] Az alperest a kereseti jogállítás a járművek visszavétele utáni időszakra jogalap nélküli birtokosnak minősítette. Hivatkozott a felperes a megállapítási kereset indítását lehetővé tevő feltételek fennállására is. Kereseti állítás volt, hogy a felmondási jog az alperes javára nem nyílt meg. Egyes eszközök a felperes, egyes járművek az alperes birtokában voltak. Jogszabály alapján 2022. december 31-éig kiterjesztett volt a moratórium, a Korm.rendelet 2. § b) pontja irányadó volt a felek jogvitájára is. A felperes arra utalt így, hogy a moratórium alatt valamennyi követelésre kiterjedően korlátozott volt a hitelezői joggyakorlás, így azokra a pénzkövetelésekre is, amelyek már megkötött szerződésekből származhattak volna.

[5] A felperes keresetet azért változtatott, mert az alperes a lízingszerződések tárgyát a jogvita feloldása érdekében indított eljárás alatt értékesítette. Kereseti állítás utalt arra, hogy a megrendelőjével milyen szerződés jött létre 2021. március 21-én. A cég¹ és a vállalkozó felperes közötti szerződés az adott eszköz elvétele után nem volt teljesíthető. A kereset jogellenes birtokelvonásként, a forgalomból való alperesi önkényes kivonásként értelmezte a történeteket. Károsultként a felperes a károk elhárítása és mérséklése érdekében alvállalkozói teljesítést vett igénybe. Felidézte a felperes, hogy a cég¹ a keretszerződést felmondta, a megíúsulási kötbér megfizetésére is felszólította őt a megrendelője, kötbérnek a levonás után fennmaradt részét érvényesíti is a cég¹. Megszűnt a lehetősége annak, hogy a termelőeszközök tulajdonjogát a futamidő végén megszerezze a felperes. Kereseti állítás volt, hogy az alperes a

jogellenes felmondások kiadásakor, 2022. december 23-ától is egyértelműen látta vagy láthatta a jogellenes magatartásának lehetséges következményeit. A felmondásokat és a lízingbeadó egyéb jogcselekményeit jogellenesnek, szerződések és üzletszabályzatok rendelkezéseit megsértőnek nevezte. Etikátlannak vélt értékesítésével az alperest a lízingszerződések teljesítését is lehetetlenné tevő félnek minősítette a felperes. A lízingszerződések teljesítésének lehetetlenné válásáért kizárólagos felelősség az alperest terheli a felperes szerint, hiszen tudta a língbeadó fél, hogy a termelési tevékenységéhez használja az eszközöket a felperes, s tudta, hogy fizetési moratórium áll fenn a lízingszerződésekben eredő minden fizetési kötelezettségre. Felmondás kiadása a kereset állításával a jogszabályba ütközött. Kiszámolt volt, hogy a lehetetlenülés időpontjáig a felperest 4.922.918 forint lízingdíj fizetési kötelezettség terhelhetett volna. Ez a kártérítési követelést csökkentő volt. Károsodásként volt számolt a cég 1-vel kötött vállalkozási szerződés teljesítésének megghiúsulása miatt 14.280.025 forint elmaradt vagyoni előny. Károsodásként volt számolt a szerződő partnernek fizetendő kötbér is a levonással csökkentett összegben. Károsodásként volt számolt az a költség, aminek kiadását a termelőeszközök felperestől elvonása indokolta 2.950.628 forinttal, 10.393.854 forinttal, 6.882.972 forinttal. A meg nem fizetett lízingdíjakkal csökkentett kár 41.180.598 forinttal volt kimutatott a keresettel, az utolsó értékesítést követő naptól számolt késedelmi kamattal. Utalt arra a kereset, hogy ha a kár mértéke – akár csak részben – pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. Állított volt, hogy részben a megállapítási kereset indításának feltételei is fennállnak.

[6] A megváltoztatott kereset állítása szerint a felperes a kiesett termelőeszközöket nem tudta egy olyan alvállalkozóval pótolni, amelyik két termelőeszközt tudott volna biztosítani, egyéb lehetősége pedig a felperesnek nem volt a károk mérséklésére. A felperes a károk mérséklése érdekében elvárható károsulti eljárásaként azonosította, hogy azonnal peres eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, felhívta arra több alkalommal, hogy a jogellenes magatartásával hagyjon fel, felszólította az eszközök értékesítésétől való tartózkodásra. Ezen kérelmét először elfogadta a bank, a jogkövetést színelte, majd etikátlan értékesítésbe kezdett. A felperes alvállalkozót vont be a teljesítésbe azért, hogy a nagyértékű szerződését és jelentős megbecsült partnerét ki tudja szolgálni. Kereseti állítás szerint az alperes a felmondások kiadásakor, illetőleg 2022. december 23-ától is egyértelműen látta vagy láthatta magatartásának lehetséges következményeit.

[7] A megállapítási kereset egy kiadott felmondás hatálytalanságának megállapítását követelte. Az így negyedsorban megfogalmazott kérelem annak a kötelmi jogi ténynek a megállapítását követelte ezért, hogy a lízingbevevő felperes és a lízingbeadó alperes között létrejött, lízingszerződés² számú lízingszerződésre vonatkozóan 2022. március 09-én kiadott felmondás kötelmi joghatását nem válthatta ki. Az elsődleges jogállítás jogi érvelése hivatkozott a Ptk. 6:183. §-ra is azzal, hogy ha valamelyik fél a teljesítést jogos ok nélkül megtagadja, a másik fél választása szerint a késedelem vagy a szolgáltatás-teljesítés lehetetlenné válásának jogkövetkezményeit kell alkalmazni. A negyedsorban megfogalmazott kérelem jogi érvelése hivatkozott a Ptk. 6:119. § (1) bekezdésre azzal, hogy ha a szerződés hatálya nem állt be, vagy a szerződés hatályát vesztette – ideértve azt az esetet is, ha a szerződéshez a harmadik személy beleegyezése vagy a hatóság jóváhagyása hiányzik, vagy azt megtagadták – a szerződés teljesítése nem követelhető. A kereseti kérelem a peres felek között létrejött lízingszerződésre kiadott felmondás hatálytalanságának megállapítását követelte, a jogmegóvás az alperessel szemben állítottan szükséges lett volna, mert a felperes értelmezésével az alperes egy általa is elismerten hatálytalan felmondásra is alapít fizetési

igényt, hitelezői követelést, e felmondást eddig nem vonta vissza, marasztalás nem kérhető, mivel fizetési igénye az alperesnek van a felperessel szemben, ezért annak megállapítása indokolt, hogy az alperes által közölt hatálytalan felmondás a kötelmi joghatás kiváltására alkalmatlan, fizetési felszólítás joghatást nem válthatott ki. Negatív megállapítás iránti kereseti kérelem lényege az lenne, hogy az alperes a fizetési kötelezettség teljesítésének követelésére, felmondási jog gyakorlására az elsődleges és másodlagos kereseti kérelem jogi érvelésében előadott – a jogszabály által rögzített és a szerződés részévé vált, a felperest megillető jogokra vonatkozó – rendelkezések értelmében, továbbá egy már megszűnt szerződés vonatkozásában nem volt jogosult, ezért a felmondása kötelmi joghatás nélküli. Kereseti állítás idézte, hogy az alperes további jogcselekménye a lízingelt termelőeszközöket a forgalomból kivonatta, de ezzel a további teljesítést valójában megtagadta. Az alperes a lízingszerződések további teljesítését megtagadta, kötelmi joghatásának kiváltására nem alkalmas, azaz hatálytalan felmondásokat közölt, azok kötelmi joghatás kiváltására a szerződések megszüntetésének eredményével nem voltak alkalmasak. A kereseti állítás felidézte, hogy a felperes vállalkozóként és a cég1 megrendelőként különféle kőanyagok szállítása tárgyában szerződést kötöttek 2021. március 21-én. A szerződés időtartama 2024. március 24-éig szólt. Kereset jogi érvelése volt, hogy földmunkagépekkel végzendő szolgáltatások tárgyában kötött szerződés jelenleg is hatályban van. A kereset jogi érvelése szerint felmondás hatálytalanságának ténye úgy is valóként lenne megállapítható, ahogy az alperes e perben állítottan elismerte volna felmondás hatálytalanságát. Kereseti állítás volt, hogy jogszabály nem tett különbséget aszerint, hogy egy már lejárt, hatályát veszített szerződésről, illetőleg még folyamatos teljesítéssel érintett szerződésről van szó a moratórium alkalmazásakor. A jogszabály kizárólag azt rögzítette, hogy az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettsége legyen, s ha ezt az adós a hitelezőnél írásban kérte, 2022. december 31-éig úgy módosult, hogy az adós a szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettségének teljesítésére hiteltörlesztési moratóriumot vehetett igénybe. Márpedig az alperes lízingdíjkövetelést támasztott a felperessel szemben, amelyre vonatkozóan moratórium állt fenn. Ezen két korábbi követelésére alapította minden későbbi felmondását is. Azonban, ha az első megtételére nem volt jogosult, úgy a további szerződések felmondására sem lehetett joga. A kereset kifogása volt, hogy a később kiadott felmondások egyike sem rögzíti azt, hogy adott lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének az elmaradása lenne a felmondások oka. A jogi érvelés szerint a felmondások tartalma nem világos, az abban foglaltak nem azonosíthatók, azok nem köthetők össze egyébként sem egy adott szerződéssel. A felmondások a kereset értelmezésével számos hibában szenvednek. Minden felmondásnál rögzített volt valóban a felmondási ok, de jogszabályi rendelkezés kiemelendő azzal, hogy az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettsége, ha ezt az adós a hitelezőnél írásban kérte, 2022. december 31-éig úgy módosult, ahogy az adós a szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettségének teljesítésére hiteltörlesztési moratóriumot vehetett igénybe. A kereset utalt arra, hogy az alperes maga nevesítette úgy, hogy fizetési késedelembe esés volt a felmondás oka. Azonban fizetési késedelem nem állhatott fenn fizetési moratórium alatt. Nem adott magyarázatot arra a lízingbeadó, hogy a fennálló moratórium miért szűnt volna meg, A lízingszerződés(ek) további teljesítését az alperes a felmondásokkal valójában jogos ok nélkül megtagadta. Az alperes felelős a szerződésszegésért, a kereset a lehetetlenülés jogkövetkezményeinek alkalmazását követelte. Felmondás nem jelölte meg, hogy mely szerződés körében állt fenn harminc napot meghaladó fizetési késedelem úgy, ahogy az követelhető is lett volna az alperes által jogszerűen. Kiadott felmondás a kereset állításával bizonyosan hatálytalan is, mert nem volt közölt. Az alperes a további teljesítést jogos ok nélkül megtagadta, a termelőeszközök alperes általi, etikátlan értékesítésével pedig a

lízingszerződések szerinti állapot reparálásának a lehetősége is megszűnt az értékesítés időpontjától. A felperes a kötelemből való szabadulása mellett követelte a szerződésszegéssel okozott kárának megtérítését.

[8] Kereset jogi érvelése hivatkozott arra, hogy a Kbt. alapján a felperessel szerződő az öt megillető kötbér érvényesítésétől nem tekinthetett el, azt érvényesíteni köteles, s ennek megfizetésére a felperest kötelezi is. A kereset értelmezésével azután, hogy az alperes részben felmondás hatálytalanságát, egyben jogellenességét elismerte, a felmondását nem vonta vissza eddig.

[9] E per felperese szerint is azt kell a jogvita szempontjából elbírálni, hogyan is kellene a hiteltörlesztési moratóriumra vonatkozó szabályokat értelmezni, azt megszorítóan kellene-e értelmezni. A jogszabály lízingszerződésből eredő követelést rögzített, és azt is, hogy a hiteltörlesztési moratórium mögöttes szabályait a fizetési moratórium szabályai adják. A fizetési moratórium körében sokkal részletesebb szabályok is vannak, amelyek például lejárt szerződésekkel is foglalkoznak, illetőleg az időközben lejárt szerződésekkel. Nem célszerű a jogszabályt értelmezéssel úgy kiegészíteni, ahogy az ténylegesen a jogszabály szövegéből nem következik. A moratóriumra vonatkozó szabályok, a 2020. évi CVII. törvény 7. § (1) és (4) bekezdései alkalmazandók e jogvitában. Nem kellett az adósnak fizetnie. A felperes szerint csak utólagos perbeli indoklás volt a felmondásokhoz. A felmondásokban az ÁSZF-ből kivágott két mondat volt olvasható, ebből a második francia albekezdés volt valóban csak kivastagítva és aláhúzva, de két felmondási ok volt megjelölt. Nem lehetett tudni, hogy a második, a kivastagítva aláhúzott felmondási ok mire vonatkozik. A moratóriumra vonatkozó szabályokon túlmenően a felmondások azért sem válhattak ki a kereset jogi érvelésével a kötelmi joghatásukat, mert érthetetlenek voltak.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[11] Az ellenkérelemben állította, hogy a felek kilenc szerződést kötöttek, a jogvita tárgyává nyolc szerződést tett a kereset. Felidézte az ellenkérelemben az egyes szerződéses kötelek létrejöttét, tartalmát, jogi sorsát meghatározó jogi tényeket.

[12] Vitatta, hogy a lízingtárgyak jogalap nélkül lettek volna a visszavétel után a birtokában, s vitatta az alperes azt is, hogy a felperest e lízingtárgyakra megillette volna a birtokvédelem joga. Vitatott volt, hogy a megjelölt szerződések felmondása szabályszerűen ne lett volna közölt. A jognyilatkozatot írásba foglaltan, ajánlott levélként postázta a felperesnek az cím4 címre. A lízingszerződésekben ez a cím szerepelt székhelyként. E-mail-ben, 2021. október 27-én megküldte a gazdasági társaság székhelyváltozásához szükséges iratokat, de megerősített volt, hogy a levelezési cím továbbra sem változott, maradt az cím4 A lízingbevevő a lízingbeadót új címről írásban lett volna köteles értesíteni. A felek megállapodtak abban, hogy amennyiben a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg, és feladó fél a cég5 által tanúsított módon igazolni tudja a postai feladás napját, úgy a postai feladás napjától számított ötödik munkanapon az értesítést kézbesítettnek tekintik. A fél a levelezési címet nem módosította. A gazdasági társaság összes küldeményét, írásos értesítéseit ugyanarra a címre küldi meg mai napig.

[13] Az alperes a 2022. november 23-i feljelentésében kérhette a büntető eljárás megindítását, a gépjárművek körözését, lefoglalását, kiadását. Az ellenkérelem állítása volt, hogy a felperes elveszítette a lízingtárgyak használatának (birtoklásának) jogát, köteles volt a járműveket átadni az alperesnek. Részben azért nem adott ki valóban felmondást az alperes, mert az adott gépjármű totálkáros lett, megszűnt a szerződés, adott lízingszerződés további teljesítése lehetetlenné vált. Részben jármű gazdasági totálkáros lett, de a felperes kijavította, majd a bank engedélye nélkül tovább értékesítette. Ebben az esetben hatályos felmondást az alperes sem állított, hiszen, ha a gazdasági totálkár miatt bekövetkezett a lehetetlenülés, az a szerződés megszűnt. A valóban közölt felmondások kiadására a szerződéses jog az alperes javára viszont megnyílt. Moratórium alatt is jogszerűen felmondható volt mindegyik szerződés.

[14] Az ellenkérelem utalt arra, hogy üzleti területe azért értékesítette ezeket az eszközöket, mert jogszerűnek tekintették a kiküldött felmondásokat, illetőleg sokkal nagyobb kár származott volna abból, hogy ha ezeket az eszközöket állni hagyják a telephelyen, mert az eszközök amortizálódnak, kisebb értéken lehetett volna azokat a későbbiek során értékesíteni, kisebb lett volna a megtérülés. Kárenyhítési kötelezettség teljesítése volt az eszközök értékesítése. Már a felmondásokat megelőzően is látható volt, hogy a felperesnek több mint százmillió forintos NAV-tartozása volt, de újabb NAV-tartozás is lett. Olyan NAV-tartozás is volt, amiben végrehajtási eljárás is indult a céggel szemben. A gazdasági totálkáros eszköz vonatkozásában a lehetetlenülésre és a szerződés megszűntére hivatkozott az alperes. Két esetben fizetett a biztosító, az elszámolások mutatták, hogy a biztosító teljesítését követően még milyen összeg maradt fenn, de ezeket sem fizette meg a felperes. Ez arra utalhatott, hogy a lízingbevevő fizetőképessége nem állt fenn.

[15] Az ellenkérelemben az alperes előadta a megkötött, forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződések kötelmi jogi tényeit, a szerződések tartalmát. Utalt arra, hogy egyes lízingelt járművek gazdasági totálkárosak lettek, így azon lízingszerződések teljesítése lehetetlenné vált, az adott szerződés megszűnt. A kötelezettnek fennálló tartozása 2022. január 26-án összesen 3.112.942 forint és késedelmi kamat, 2021. január 08-án 2.348.199 forint és késedelmi kamat volt. A biztosító kártérítési összeget fizetett, volt azonban fennmaradó tartozás. Azonnali hatályú felmondás miatt visszavett járműveket értékesített az alperes, az utána fennmaradt tartozás az elszámolás alapján azonosítható. A felperesnek a lízingszerződések alapján pénztartozása maradt.

[16] A követelt kártérítés kamatának kezdő időpontja nem minden szerződésnél felelhet meg 2023. szeptember 23-ának, más-más időpontban volt továbbértékesítés. Azután, hogy teljesítés lehetetlenné válásával is megszűnt szerződés a felek között, majd az alperes értesítette a felperest a totálkárrol, a felperes nem tett eleget a felszólításnak, nem fizette meg a fennmaradt tartozását. Szerződés megszűnése miatt a moratórium is megszűnt az adott szerződéses kötelelem vonatkozásában, így követelhető volt a felperestől a biztosítási összeg beérkezését követően fennmaradt tartozás. Gépjármű balesetének időpontja volt a lehetetlenülés napja is. Olyan eszközt, amely gazdaságilag totálkáros volt, a felperes egyébként sem tudott volna a harmadik személyekkel megkötött szerződésének teljesítéséhez felhasználni.

[17] Az ellenkérelem állítása volt, hogy az alperes nem közölt hatálytalan felmondást, szerződésszegést, vagy egyéb jogellenes magatartást nem tanúsított, s ha egy jármű totálkáros lett, akkor megszűnt az a szerződés. Vitatta, hogy a felmondások a kötelmi joghatásukat ne

válthatták volna ki. Az ellenkérelem állítása volt, hogy a más szerződésből eredő harminc napos elmaradásra hivatkozással a moratórium alatt is jogszerűen felmondható volt a többi szerződés. A felmondások érvényesek és hatályosak voltak. Ha a felmondás érvényes és hatályos volt, akkor nem volt köteles az alperes kiadni a visszavett eszközt. Két szerződésből eredő tartozását a felperes nem fizette meg a felszólítás ellenére sem. Ezen elmaradásokra hivatkozással került sor a többi szerződés felmondására is. Felidézte az alperes, hogy egy szerződésre ugyan szintén kiadott volt felmondás, de annak kötelmi joghatására az alperes sem kíván hivatkozni, mert a gazdasági totálkár miatt e kötelemben is bekövetkezett a teljesítés lehetetlenné válásával a szerződés megszűnése. Ha pedig felmondás kötelmi joghatását az alperes sem állította, akkor ebben a részben nem is volt a felek között feloldandó jogvita.

[18] Vitatott volt az ellenkérelemmel, hogy valamilyen jog alperessel szembeni megóvása lenne szükséges megállapítási kereset tartalmi megítélésével. Az alperes szerint a felmondásra okot adóan fennmaradt tartozás megfizetésével megakadályozható lett volna a további szerződések felmondása. Több hónapon keresztül lehetősége volt erre a felperesnek. További szerződéseket az alperes csak több hónappal később 2022. augusztus 24-én mondott fel. Lett volna lehetősége a felperesnek meggátolni ezen szerződések felmondását, ha a megjelölt két szerződésből fennmaradt tartozását megfizette volna. Elkerülhette volna az eszközök birtokbavételét, és nem kellett volna a cég1-vel megkötött szerződésének teljesítéséhez máshonnan eszközöket bérelni. Az ellenkérelemben kifogásolta, hogy a bérelt eszközökkel és az alvállalkozóval miért nem tudta a cég1-vel megkötött szerződés szerinti kötelezettségét teljesíteni a felperes.

[19] Az ellenkérelem állítása volt, hogy olyan szerződésre nem vonatkozhatott a fizetési moratórium, amelyik a 2020. évi CVII. törvény hatálybalépése előtt megszűnt. A törvény 2021. január 01-jén lépett hatályba, de a törvény hatályba lépését megelőzően a lízingtárgy balesetben megsérült 2020. november 04-én, azt a biztosító totálkárosnak minősítette. Az alperes 2020. december 22-én szerzett tudomást a lehetetlenülésről, a biztosító megküldte a banknak a 2020. november 19-i kárfelvételi jegyzőkönyvet. A jármű totálkáros volt. Biztosító megküldte az elszámolást a banknak 2020. december 31-én, kifizetve így 4.032.000 forintot. Ezt az alperes beszámította a kár miatt összegűsített lízingtartozásba. E megszűnt szerződés nem volt moratórium alá vonható. A törvény hatályba lépése előtt megsemmisült az eszköz, lehetetlenné vált adott szerződés teljesítése. A lehetetlenülés miatt a fennmaradt pénztartozás követelhető volt a felperestől, ezt a felperes nem fizette meg. Részben nem vitatott, hogy a törvény hatályba lépését követően szűnt meg egy további szerződés a teljesítés lehetetlenné válása miatt, de ha a lízingszolgáltatás teljesítésének lehetetlenné válása miatt a szerződés megszűnt, akkor a moratórium is megszűnt, követelhető volt a fennmaradó pénztartozás megfizetése. Felmondás kiadására nem volt szükség, akkor amikor a gazdasági totálkár miatt teljesítés lehetetlenné válásának kötelmi jogkövetkezménye volt alkalmazandó. Fizetési moratórium csak hatályos szerződésekre vonatkozhatott, olyan szerződésekre, melyek nem egy felmondás miatt, hanem más okból szűntek meg, már nem vonatkozhatott a moratórium, nem volt védendő szerződés, azaz követelhető volt a megszűnt szerződés miatt összegűgüvé vált pénztartozás. A moratóriumi jogszabály kifejezetten szerződésből eredő tartozásról ír, a lehetetlenülés esetén pedig az alperes értelmezésével egy úgynevezett elszámolási jogviszony jön létre a felek között, maga a szerződés megszűnik, megszűnt szerződésre nem vehető igénybe moratórium az ellenkérelem jogi érvelésével. A moratóriumi törvény szerinti fizetési kötelezettségek a szerződés szerinti havi fizetési kötelezettségekre vonatkoztak. A részletek fizetésének ideje módosulhatott a hatályos szerződésekben. A fizetési moratórium meghosszabbította a futamidőt, de a futamidő meghosszabbodásáról is

csak hatályos szerződések esetében lehetett szó, lehetetlenülés miatt megszűnt szerződésnél nem hosszabbodhatott meg a futamidő, nem tolódhatott ki a fennmaradt tartozás megfizetése a moratórium végéig. A törvény következetesen csak a felmondással való megszüntetés tilalmát említi, azt sehol sem rögzíti, hogy más módon nem szűnhetne meg a szerződés. Két, lehetetlenülés miatt megszűnt szerződésből eredő tartozását a felperes nem fizette meg a felszólítás ellenére sem. Ezen elmaradások feltételként megjelölten voltak a többi szerződés felmondásának alapjai. Ha ugyanis a lízingbevevőnek a lízingbeadóval kötött másik finanszírozási szerződése díjnemfizetés miatt felmondott volt, és az abból eredő tartozást a lízingbeadó felszólítása ellenére sem egyenlítette ki a lízingbevevő, alkalmazható felmondási ok volt az, ha lízingbevevő bármely további finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelembe esett.

[20] A lízingbevevő köteles volt a lízingszerződésből eredő valamennyi tartozást kiegyenlíteni a felmondás közlésétől számított nyolc napon belül. A használati jog a lízing tárgyára azonnali hatállyal megszűnt, a lízingbeadó jogosult volt a lízingbevevő költségére azonnal birtokba venni az eszközöket, és tulajdonosi jogát gyakorolhatta. A „bármely hitelintézet” körébe a finanszírozást nyújtó hitelintézet is beleértendő volt. A más szerződésből eredő harminc napos elmaradásra hivatkozással moratórium alatt is jogszerűen felmondható volt a többi szerződés. A lízingtartozások a lehetetlenüléssel megszűnt szerződés keretei között alkalmazott biztosítási elszámolások következtében álltak fenn. Jogszerűen gyakorolta a felmondási jogát az alperes, szerződéseket nem az adott kötelelem részletfizetési elmaradása miatt mondta fel a bank, hanem más szerződésszegés miatt. A két totálkár miatt lehetetlenüléssel megszűnt szerződés miatt keletkezett elszámolási kötelelem eredményeként, a biztosítási kártérítés beszámítását követően is maradt fenn banki követelés, azt a felperes nem fizette meg.

[21] Bizonyítékként volt megjelölt az ellenkérelemmel a szövetség1 által a minisztérium1tól kért és 2020. április 15-én kiadott állásfoglalás is. A minisztériumi állásfoglalások a jogalkotói szándékot tükrözik, ezért a bankok figyelembe veszik azokat az eljárásaik során. A felmondások jogszerűek voltak, megszüntették a szerződéseket. Joggyakorlás volt az eszközök értékesítése.

[22] A megállapítási kereseti kérelem feltételei nem állnak fenn. E szerződés lízingtárgya nincs is az alperes birtokában, nem állítható az alperessel szemben megóvandó, felperest megillető jog. Az alperes pénzkövetelése nem egy felmondásra alapított a megállapítási keresettel érintett részben, hanem arra alapított, hogy a szerződés teljesítése totálkár miatt lehetetlenné vált, a biztosító által átutalt kártérítés beszámítását követően még maradt fenn tartozás, és ennek megfizetését kéri az alperes.

[23] A Fővárosi Törvényszék a 2024. április 18. napján kelt 9.G.40.423/2023/25. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.435.400 forint perköltséget, továbbá az ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napig az adóhatóság eljárási illetékbevételi számlájára 1.500.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

[24] Határozata indokolásában a lefolytatott bizonyítás alapján való tényként állapította meg, hogy a lízingbevevő felperes és a lízingbeadó alperes között lízingszerződések jöttek

létre: Az lízingszerződés3 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám2 alvázszámú, forgalmi rendszám1 forgalmi rendszámú, vontató termelőeszköz, az lízingszerződés4 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám3 alvázszámú, forgalmi rendszám2 forgalmi rendszámú, billenős félpótkocsi termelőeszköz, az lízingszerződés1 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám1 alvázszámú, forgalmi rendszám3 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz, az lízingszerződés5 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám4 alvázszámú, forgalmi rendszám4 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz, az lízingszerződés6 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám5 alvázszámú, forgalmi rendszám5 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz, az lízingszerződés7 számú lízingszerződés tárgya a alvázszám6 alvázszámú, forgalmi rendszám6 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz, az lízingszerződés8 számú lízingszerződés és az lízingszerződés2 számú lízingszerződés tárgya szintén két termelőeszköz volt.

[25] A peres felek között kilenc szerződés jött létre, a jogvita tárgyává a kilencből nyolc szerződést tett a kereset (lízingszerződés2, lízingszerződés3, lízingszerződés8, lízingszerződés7, lízingszerződés6, lízingszerződés5, lízingszerződés1, lízingszerződés4).

[26] 2018. szeptember 07-én lízingszerződés2 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám7 forgalmi rendszámú, alvázszám7 alvázszámú, nyergesvontató1 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 7.401.016 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. A jármű gazdasági totálkáros lett, a lízingszerződés teljesítése lehetetlenné vált. E szerződésre az adós tartozása 2022. január 26-án 3.112.942 forint volt. A tartozás összegét az alperes a 2022. január 26-i tájékoztatással és felszólítással tudatta a felperessel. A fizetési kötelezettségét a lízingbevevő felperes nem teljesítette.

[27] 2018. szeptember 07-én az lízingszerződés3 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek az forgalmi rendszám1 forgalmi rendszámú, alvázszám8 alvázszámú, nyergesvontató2 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 7.845.600 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. A jármű gazdasági totálkáros lett, a lízingszerződés teljesítése lehetetlenné vált. E szerződésre az adós tartozása 2021. január 8-án 2.348.199 forint volt. A tartozás összegét az alperes a 2021. január 08-i tájékoztatással és felszólítással tudatta a felperessel. A fizetési kötelezettségét a lízingbevevő felperes nem teljesítette.

[28] 2018. június 28-án az lízingszerződés8 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám8 forgalmi rendszámú, alvázszám9 alvázszámú, félpótkocsi1 autószállító félpótkocsi finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 11.302.400 forintot finanszírozott meg 36 havi futamidőre. Az alperes a lízingszerződés8 számú pénzügyi lízingszerződést 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes a lízingszerződés8 számú pénzügyi lízingszerződés felmondását kinyilvánító jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám1 ragszámon küldte meg a felperesnek. E szerződés alapján az adós tartozása 2.184.555 forint volt 2023. május 25-én. Az eszközt az alperes értékesítette, részben ezért az adós tartozása csökkent.

[29] 2018. szeptember 07-én az lízingszerződés7 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám6 forgalmi rendszámú, alvázszám10 alvázszámú, nyergesvontató1 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 7.657.306 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. Az alperes

e szerződést a szerződéses kikötésre hivatkozással, 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes az lízingszerződés7 számú pénzügyi lízingszerződést felmondó jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám2 ragszámon küldte meg az alperesnek. E szerződés alapján az alperes tartozása 8.323.734 forint maradt a költségek mellett.

[30] 2018. szeptember 07-én az lízingszerződés6 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám5 forgalmi rendszámú, alvázszám11 alvázszámú, nyergesvontató1 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 7.845.600 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. Az alperes e szerződést a szerződéses kikötésre hivatkozással, 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes az lízingszerződés6 számú pénzügyi lízingszerződést felmondó jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám3 ragszámon küldte meg az alperesnek. E szerződés alapján az alperes tartozása 8.499.786 forint maradt a költségek mellett.

[31] 2018. november 19-én az lízingszerződés5 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám4 forgalmi rendszámú, alvázszám12 alvázszámú, nyergesvontató3 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 6.175.810 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. Az alperes e szerződést a szerződéses kikötésre hivatkozással, 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes a pénzügyi lízingszerződést felmondó jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám4 ragszámon küldte meg az alperesnek. E szerződés alapján az alperes tartozása 7.258.936 forint maradt a költségek mellett.

[32] 2018. november 19-én az lízingszerződés1 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám3 forgalmi rendszámú, alvázszám13 alvázszámú, nyergesvontató3 nyergesvontató finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 6.175.810 forintot finanszírozott meg 48 havi futamidőre. Az alperes e szerződést a szerződéses kikötésre hivatkozással, 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes az lízingszerződés1 számú pénzügyi lízingszerződést felmondó jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám5 ragszámon küldte meg az alperesnek. E szerződés alapján az alperes tartozása 7.258.936 forint maradt a költségek mellett.

[33] 2018. november 19-én az lízingszerződés4 számon forint alapú, nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek a felek a forgalmi rendszám2 forgalmi rendszámú, alvázszám14 alvázszámú, félpótkocsi2 billenős félpótkocsi finanszírozása céljából. A hitelező alperes e lízingszerződés alapján 3.679.920 forintot finanszírozott meg 36 havi futamidőre. Az alperes e szerződést a szerződéses kikötésre hivatkozással, 2022. augusztus 24-ével, azonnali hatállyal felmondta. Az alperes az lízingszerződés4 számú pénzügyi lízingszerződést felmondó jognyilatkozatát ajánlott küldeményként, ragszám6 ragszámon küldte meg az alperesnek. E szerződés alapján az alperes tartozása 3.909.715 forint maradt a költségek mellett.

[34] A lízingszerződések teljes futamideje alatt a lízingtárgyak az alperes tulajdonában maradtak.

[35] A felmondásokkal közölt felmondási ok szerint a lízingbeadó a lízingszerződést azonnali hatállyal, illetve az általa meghatározott időpontra jogosult volt felmondani, mert a lízingbevevő megkötött finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelembe esett. A lízingbeadó felmondásának jogkövetkezménye szerint a lízingbevevő köteles volt a lízingszerződésből eredő tartozást kiegyenlíteni a felmondás közlésétől számított nyolc napon belül. A lízingszerződés felmondásának joghatásával a lízingbevevő használati joga a lízing tárgyra azonnali hatállyal megszűnt.

[36] A lízingszerződések kiötését megtartva az alperes írásos értesítéseket a lízingszerződések egyedi részében rögzített címre, a megadott levelezési címre volt köteles megküldeni mindaddig, amíg új címről írásban nem értesítette őt a másik fél. A postára adott értesítést a feladástól számított ötödik munkanapon így kézbesítettnek kellett tekinteni. Az alperes a szerződéses jognyilatkozatait ajánlott levélként szerződésszerűen postázta a felperesnek az cím4 címre. A lízingszerződésekben valóban ez a cím szerepelt székhelyként. A felperes alkalmazottja 2021. október 27-én megküldte a gazdasági társaság székhelyváltozásához szükséges iratokat, a bejegyző végzést, alapítói határozatot, ügyvéd által ellenjegyzett aláírás mintát, az alapító okiratot. A felperes alkalmazottja megerősítette, hogy a lízingbevevő levelezési címe továbbra sem változott, az maradt a cím4. Az alperes 2021. november 03-i nyilatkozatával tájékoztatta a felperest, hogy a székhely és levelezési cím a bank nyilvántartásában a bejelentéssel egyezően volt rögzített.

[37] A felperes vállalkozóként a cég1 megrendelővel kötött különféle kőanyagok szállítására szerződést 2021. március 21-én a 2024. március 24-éig kitűzött hatállyal. A felperes a lízingelt termelőeszközökkel teljesítette e vállalt szolgáltatását.

[38] A cég1 megrendelővel a felperes vállalkozóként a földmunkagépekkel nyújtandó szolgáltatások tárgyában szerződést kötött 2021. március 11-én. E szolgáltatáshoz a munkagépeket a teljesítés helyére a felperes a forgalmi rendszám8 forgalmi rendszámú eszközzel szállította.

[39] Miután az intézkedésével lefoglalta a lízingtárgyakat a hatóság, majd azokat a lízingbeadó alperesnek kiadta, a felperes az eszközöket tovább nem használhatta, vállalkozóként a felperes a cég2 alvállalkozói szolgáltatását rendelte meg azért, hogy a megrendelőjével kötött szerződéseit teljesítse a továbbiakban. A cég2 az alvállalkozói teljesítés érdekében a cég4 további alvállalkozóval kötött szerződést, illetőleg két termelőeszközt bérelt a teljesítéshez a cég3 bérbeadótól.

[40] Azután, hogy a lízingbeadó alperes a szerződéseket felmondta, a lízingbevevő felperes a felmondások kötelmi joghatásait vitatta, a jognyilatkozatokat jogellenesnek minősítette, ezért kész lett volna együttműködni a helyzet békés rendezése céljából.

[41] Az alperes 2022. november 23-i feljelentéssel kérte büntető eljárást megindítását a hatóságtól, így kérte a felperesnek lízingbe adott gépjárművek belföldi, schengeni és nemzetközi körözését, lefoglalását, s tulajdonosként kérte a járművek kiadását. Az alperes így a lízingelt termelőeszközöket a forgalomból kivonatta, s a feljelentés eredményeként 2023. január 10-én hat eszközt (forgalmi rendszám3 típus1, forgalmi rendszám4 típus1 vontató, forgalmi rendszám6 típus1 vontató, forgalmi rendszám5 típus1 vontató, forgalmi rendszám2 típus2 pótkocsi, rendszám nélküli típus1 vontató - alváz száma alvázszám2 (eredetileg forgalmi rendszám1) lefoglalt a hatóság. A rendőrségi eljárás keretei között a hatóság az

alperesnek kiadta az lízingszerződés1, lízingszerződés5, lízingszerződés4, lízingszerződés6, lízingszerződés7, lízingszerződés3, lízingszerződés8 szerződések lízingtárgyait.

[42] A rendőrségi intézkedéssel szemben a lízingbevevő felperes ugyan panasszal élt, de az eszközök alperesnek kiadását nem tudta megakasztani. Két lízingtárgy a lízingbevevő felperes birtokában volt.

[43] Az lízingszerződés9 számú szerződésre az alperes azért nem adhatott ki felmondást, mert a gépjármű totálkáros lett, e szerződés teljesítése lehetetlenné vált. Az alperes 2020. december 22-én úgy szerzett tudomást e szerződés további teljesítésének lehetetlenné válásáról, ahogy a biztosító megküldte neki a 2020. november 19-i kárfelvételi jegyzőkönyvet. Ez tartalmazta, hogy e jármű totálkáros lett. Az alperes 2020. december 23-án kérte a biztosítótól a részletes kárelszámolás megküldését, ezzel együtt tájékoztatva a felperest a totálkár következményéről. A biztosító megküldte az elszámolást az alperesnek 2020. december 31 -én, így a biztosítási szolgáltatását teljesítette 4.032.000 forinttal.

[44] A 2021. január 1-jén hatályba lépett jogszabály alkalmazásával, hogy a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettség, ha ezt az adós a hitelezőnél írásban kérte, 2021. június 30-áig úgy módosulhatott volna, hogy az adós a szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettségek teljesítésére hiteltörlesztési moratóriumot vehetett igénybe. A felperes a – jogszabály szerinti – moratóriumra utalással korábban, 2021. október 27-én, majd a meghosszabbítására a kérelmét 2022. július 29-én közölte a lízingbeadóval. A hatályba lépett jogszabályok alapján a moratórium fennállása alatt tőke, kamat, díj fizetési kötelezettségek teljesítése nem volt követelhető hatályos szerződéses kötelekben az adóstól.

[45] Az lízingszerződés2 számú szerződéssel finanszírozott eszközt nem vette vissza az alperes, s bár e szerződésre ugyan kiadott felmondást, de annak kötelmi joghatására az alperes nem kívánt hivatkozni, ez a felek között így jogvita kérdéssé nem válhatott, mert a gazdasági-totálkár miatt a további teljesítés lehetetlenné válásának, azaz a szerződés megszűnésének jogkövetkezményét alkalmazta utóbb az alperes. E lízingtárgyat érintően a biztosító 2021. december 18-án kárfelvételi jegyzőkönyvet, majd 2022. január 03-án szakértői összefoglalót készített. A biztosító megküldte a 2022. január 24-i, a gazdasági totálkár miatti elszámolását. 2022. január 26-án a biztosító elszámolása megküldött volt a felperesnek. Kiadott felmondás kötelmi joghatást a megszűnt szerződéses kötelekben már nem váltott ki, viszont a felperes a felszólítás szerinti pénztartozást nem fizette meg.

[46] Az alperes 2023. március 2-án még arról tájékoztatta a felperest, hogy a peres eljárásra figyelemmel az értékesítést felfüggesztette, de utóbb mégis értékesítette a lízingszerződések tárgyait, az forgalmi rendszám3 forgalmi rendszámú termelőeszköz kivételével.

[47] Az lízingszerződés3 számú lízingszerződés tárgyat értékesítette az alperes, a alvázszám2 alvázszámú, forgalmi rendszám1 forgalmi rendszámú, vontató termelőeszköz értékesítésének időpontja: 2023. szeptember 22., az lízingszerződés4 számú lízingszerződés tárgyat értékesítette az alperes, a alvázszám3 alvázszámú, forgalmi rendszám2 forgalmi rendszámú, billenős félpótkocsi termelőeszköz értékesítésének időpontja: 2023. május 23., az lízingszerződés5 számú lízingszerződés tárgyat értékesítette az alperes, a alvázszám4 alvázszámú, forgalmi rendszám4 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz értékesítésének időpontja: 2023. július 07., az lízingszerződés6 számú lízingszerződés tárgyat

értékesítette az alperes, a alvázszám5 alvázszámú, forgalmi rendszám5 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköz értékesítésének időpontja: 2023. május 31., az lízingszerződés7 számú lízingszerződés tárgyát értékesítette az alperes, a alvázszám6 alvázszámú, forgalmi rendszám6 forgalmi rendszámú, nyergesvontató értékesítésének időpontja: 2023. május 31., az lízingszerződés8 számú lízingszerződés tárgyát értékesítette az alperes, a forgalmi rendszám8 forgalmi rendszámú termelőeszköz értékesítésének időpontja: 2023. május 08.

[48] A felperes megrendelője, a cég1 a szállítások késlekedései és elmaradása miatt a felperessel kötött keretszerződést felmondta. A keretszerződésből 145.466.650 forint keretösszeg állt még rendelkezésre, de ezt a felperes már nem használhatta ki. A felperes megrendelőjeként a cég1 14.546.665 forint meghiúsulási kötbér követelést jelentett be, de végül, a 2023. október 26-i nyilatkozat szerinti 2.713.304 levonással volt meghatározott a megrendelői kötbérkövetelés fennmaradt része.

[49] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy elsődlegesen abban a kérdésben kellett határozni, hogy a marasztalási keresettel érvényesített jog fennálló-e aszerint, hogy a felmondások a kötelmi joghatásukat valóban kiválthatták-e.

[50] A bizonyítási érdeke szerint a felperes volt köteles azt bizonyítani, hogy a szerződéses kötelekben kiadott felmondási jognyilatkozatok a kötelmi joghatásukat valóban nem válthatták ki.

[51] A Pp. 172. § (3) bekezdés alkalmazásával a fenntartott megállapítási keresettel érintett részben nem volt való tényként megállapítható a jogmegóvás szükségessége, állított kötelmi jogi tény esetleges megállapításának jogmegóvára alkalmassága, a felperest alperessel szemben megillető és megóvandó jog szerinti jogvédelmi szükséghelyzet fennállása, így nevesítendő jog gyakorolhatósága.

[52] Való tényként volt figyelembe vett a perbeli jogvita megítélésénél, hogy az lízingszerződés2 és az lízingszerződés3 számú szerződések tárgyát képező eszközök gazdasági totálkárt szenvedtek, a lízingszerződések teljesítése lehetetlenné vált, a biztosító kártérítési összeget fizetett. Az elszámolásokat az alperes a felperesnek megküldte, a fennmaradó pénztartozás nem volt rendezett.

[53] A per tárgyalása után való tényként megállapíthatóan e két szerződésből eredő, már esedékesen teljesítendő tartozását a felperes nem fizette meg a felszólítás ellenére sem. A moratóriumot biztosító törvény hatálybalépése előtt megszűnt szerződés nem tartozott e törvény tárgyi hatálya alá. Egy kötelmi jogi tény feltételként kezelt bekövetkezése az alperes felmondási jogát megnyithatta, erre hivatkozással az e perben jogvita tárgyává tett szerződéseket az alperes felmondással megszüntethette. A kötelmi jogi tény feltételként figyelembe vehető bekövetkeztére alapítható jog gyakorlása törvényes rendelkezéssel nem volt kizárt. A felmondási jogokat nem egy-egy adott kötelmen belül beálló kötelezett kötelelem alapíthatta, hiszen azt a törvény valóban kizárta. Lizingbeadói felmondásban megjelölhető volt az a felmondási ok, amely szerint egyoldalúan megszüntethető volt szerződés akkor, ha a lízingbevevő bármely más finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelembe esett. A szerződéses kikötés értelmezésével egy lízingbeadói felmondásra általában alapot adhatott egyrészt az adott kötelmen belüli díj nemfizetés, másrészt a lízingbevevőnek bármely más finanszírozási szerződés alapján fennálló, harminc napot meghaladó fizetési késedelme. A „bármely hitelintézetnek”

minősülhetett a szerződéses kikötés értelmezésénél a finanszírozást nyújtó hitelintézet is. A más szerződésből eredő harminc napos elmaradás olyan feltétel, amelynek bekövetkezte után, moratórium alatt is hatályosan gyakorolható volt a felmondási jog. E perben való tényként megállapíthatóan az alperes kiadott felmondásai nem minősülnek lízingbeadói szerződésszegésnek, azaz további lízingbeadói teljesítés jogos ok nélküli megtagadásának

[54] Az alperes a lízingbevevőnek címzett összes küldeményét, az írásos értesítéseit az cím4 szám alatti címre a kötelmi joghatás kiváltására alkalmasan küldhette meg mindaddig, amíg a lízingbevevő a lízingbeadót új címről írásban nem értesítette. A szerződés szerinti címen a felperessel szerződő fél egyoldalúan akkor sem módosíthatott, ha észlelte, hogy a nyilvántartásban új székhely volt megadott. Az alperes aláírt felmondásokat közölt a vele szerződő féllel. A szerződéses kikötés egyértelmű volt azzal a megfogalmazással, hogy az írásos értesítéseket a lízingszerződés egyedi részében rögzített levelezési címre kellett megküldeni mindaddig, amíg a lízingbevevő a lízingbeadót új címről írásban nem értesítette. A szerződés alapján pedig akkor, ha a kézhezvétel időpontja nem volt megállapítható, és feladó fél a cég5 által tanúsított módon igazolni tudta a postai feladás napját, úgy a postai feladás napjától számított ötödik munkanapon az értesítést kézbesítettnek kellett tekinteni.

[55] E perben bizonyítottan a kiadott felmondásokat hatályosan közölte az alperes, a felmondott szerződések alapján a felperes lízingdíj tartozása egyösszegben esedékessé vált, a felperes köteles volt a járműveket átadni a lízingbeadónak. A szerződés is utalt arra, hogy ha a lízingbeadó felszólítására nem adta a lízingtárgyakat a tulajdonos birtokába, úgy bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetén a lízingbeadó a lízingbevevővel szemben az illetékes rendőrhatalóságnál feljelentést tehetett, szükség esetén kérve a lízingtárgy forgalomból történő kivonását.

[56] A Ptk. 6:180. § alapján pedig akkor, ha egy teljesítés lehetetlenné válásáért egyik fél sem volt felelős, a szerződés megszűnésének időpontját megelőzően nyújtott szolgáltatás pénzübeni ellenértékét kellett megtéríteni. A totálkárossá váló lízingtárgyak lízingszerződéseire a biztosítási elszámolást így küldte meg az alperes a felperesnek a szerződéses nyilatkozatával. A totálkárossá váló lízingtárgyak lízingszerződése a tartalmuk szerint tovább teljesíthetők nem voltak, a kölcsönös szolgáltatásokkal kitöltött tartalmú két kötelelem megszűnésének jogkövetkezményeit jogszerűen alkalmazta az alperes. Ez azonban azt is jelentette, hogy az ezutáni feltétel bekövetkezte további lízingbeadói jogot nyithatott meg a további szerződéses jogviszonyaiban.

[57] Szerződés kikötése alapján ugyanis a totálkár, teljes megsemmisülés esetén a lízingbevevő a lízingdíj részletek megfizetésének kötelezettsége alól mindaddig nem mentesülhetett, míg a lízingtárgy megsemmisülésével, lopásával, totálkárával kapcsolatban a biztosító által kifizetett összeg a lízingbeadó bankszámláján jóváírásra nem került. A biztosító által kifizetett összeg megérkezéséig a lízingbeadó a lízingdíj részleteket a lízingbevevő felé számlázhatta, a felek egymással ezután számolhattak el, a biztosító által kifizetett összeget is beszámítva. A lízingtárgy megsemmisülése esetén a lízingbeadó a biztosító által kifizetett összegből a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kötelező kielégítési sorrend szerint vonhatta le követeléseit, elsőként az ügylet kezelésével kapcsolatosan felmerült költségeket, használati díjakat, késedelmi kamatokat, majd az esedékessé vált lízingdíj részleteket, végül a fennálló tőketartozás összegét. Amennyiben a lízingbeadó követelése meghaladta a biztosító által megfizetett összeget, a lízingbevevő köteles volt a biztosító által fizetett összeg beszámítása után fennmaradó tartozását a lízingbeadó tájékoztató levelében írtakkal egyezően

a lízingbeadónak megfizetni. Totálkár esetén, akkor, ha a biztosító a roncsértéket nem térítette meg, a roncs értékesítéséből lízingbeadóhoz befolyó vételár összegével is csökkenteni kellett a lízingbevevő fizetési kötelezettségét.

[58] Miután adott lízingtárgy balesetben megsérült 2020. november 04-én, azt a biztosító totálkárosnak minősítette, így az alperesnek megfizetett volt 4.032.000 forint biztosítási szolgáltatás 2020. december 22-én. Ezt az alperes beszámította a káresemény miatt egyösszegűsített lízingbevevői pénztartozásba, a fennmaradó pénztartozás megfizetésre a 2021. január 08-i elszámolással felhívta a felperest. A lízingbevevő nem tett eleget a felszólításnak, nem fizette meg a fennmaradt pénztartozását. E tartozás 2021. január 08-án 2.348.199 forint volt. Az alperes 2021. szeptember 1-jén, majd 2021. december 1-jén közölt nyilatkozattal ismét felszólította a felperest a tartozás teljesítésére, eredménytelenül. A szerződés megszűnése miatt követelhető volt a felperestől a biztosítási összeg beérkezését követően fennmaradt tartozás, ezt törvényes rendelkezés, moratórium nem zárta ki.

[59] Az lízingszerződés⁹ számú szerződés e perben megállapíthatóan nem felmondás közlésével szűnt meg. Ilyen alapon e szerződés eredményesen jogvitássá tehető nem volt. Törvényes moratórium megszűnt szerződésre nem volt kiterjesztett hatályú, követelhető volt a kötelezettől a biztosítási összeg elszámolását követően fennmaradt tartozás. A moratórium törvényes célja az volt, hogy a még hatályos kereskedelmi ügyletek fennmaradjanak, a szerződések kötelmi hatálya ne szűnjön meg kötelezeti díjfizetés nemteljesítése miatt. Ha a lízingtárgy károsodása miatt a lízingszerződés teljesítése a baleset napjától lehetetlenné vált, valóban nem lehetett külön felmondást is közölni szerződés megszüntetésének céljával. Ha a lízingbeadói teljesítés lehetetlenné válásának oka a lízingtárgy gazdasági totálkárként kezelt károsodása volt, és a teljesítés lehetetlenné válásáért egyik fél sem volt felelős, a fennmaradó kötelezettség a szerződés megszűnésének időpontját megelőzően nyújtott szolgáltatás ellenszolgáltatásának teljesítése a lízingbevevő pénzbeni szolgáltatásának tartalmával. A lízingszerződés célja szerinti teljesítésének lehetetlenné válása után egymással összevetve el kellett számolni a nyújtott szolgáltatások értékét, az ellenszolgáltatás nélküli maradó pénzbeni szolgáltatást pedig a kötelezett megfizetni tartozott. Teljesítés lehetetlenné válásáért nem az alperes volt felelős, a felperes nem szabadulhatott a szerződés megszűnése miatti teljesítési kötelezettsége alól a moratórium alkalmazására hivatkozással sem. Az alperes a felmondások kiadásával szerződésszegést nem követett el, felmondási joga megnyílt, azt gyakorolhatta is

[60] Az lízingszerződés² számú szerződéssel finanszírozott eszközt e perben megállapíthatóan az alperes nem vette vissza a felperestől. E szerződésre az alperes valóban kiadott egy felmondási jognyilatkozatot, de azzal összefüggésben nem volt e perben értelmezhető olyan jogvita helyzet, amely jogmegóvási célzattal keresetindítást igazolhatott volna.

[61] E perben való tényként megállapíthatóan az lízingszerződés³ és lízingszerződés² számú megszűnt szerződésekből eredő tartozását a felperes nem fizette meg az esedékes követelés ellenére sem. Valóban e feltétel fennállására hivatkozással volt a többi szerződés felmondható. Annak a szerződéses kikötésnek az értelmezésével, amely szerint felmondásra alapot adhatott a díjfizetés adott kötelmen belüli elmulasztása mellett az is, ha a lízingbevevőnek bármely más finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelme állt fenn, valóban állítható a feltétel beállása.

[62] Az alperes a felmondások kiadása után nem jogalap nélküli birtokosként vette magához a lízingelt eszközöket, a felmondás után a lízingbevevő birtokláshoz és használathoz fűződő joga megszűnt, a lízingbeadó alperes értékesíthette a járműveket, a befolyt összeget a vele szerződő tartozásának csökkentésére volt köteles fordítani. E perben bizonyítottan az alperes szerződésszegést nem követett el. Az lízingszerződés¹ számú lízingszerződéssel lízingbeadott, a felmondást követően birtokba vett forgalmi rendszám³ forgalmi rendszámú eszköz jogos birtokosa az alperes, e dolog kiadására a vele korábban szerződőnek nem lenne köteles.

[63] Való tény, hogy ha a felperes a megjelölt két szerződés alapján, a totálkár miatti kártérítés beszámítását követően fennmaradt tartozás összegét megfizette volna, akkor ezzel meg tudta volna akadályozni további szerződések felmondását. Az lízingszerződés² számú szerződés szerint fennmaradó tartozás összegéről, az lízingszerződés³ számú szerződés szerint fennmaradó tartozás összegéről a tájékoztatást és a fizetési felszólítást megküldte az alperes a felperesnek. E szerződések megszűnése miatt a további szerződéseket az alperes csak több hónappal később, 2022. augusztus 24-én mondta fel.

[64] A 2021. január 1-jén hatályba lépett, az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény szerint a hitelező az adóssal kötött szerződést az adós törke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége nem teljesítése miatt 2021. június 30. napjáig felmondással nem szüntethette meg (hitelfelmondási tilalom).

[65] A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 83. § rendelkezett arról, hogy a 2020. évi CVII. törvény alapján 2021. szeptember 30-ig adósnak minősült az a személy, akinek a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből törke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége állt fenn, ezzel a fizetési moratórium 2021. szeptember 30. napjáig tarthatott, a fizetési moratórium fennállása alatt lejáró szerződés 2021. szeptember 30. napjáig hosszabbodhatott meg, fizetési haladék 2021. szeptember 30-áig tarthatott.

[66] A veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény alapján akkor, ha az adós a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet 2021. október 31-én hatályos rendelkezéseinek megfelelően azt kérelmezte, hogy az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből eredő törke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége úgy módosuljon, hogy az adós a szerződésből eredő törke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége teljesítésére 2021. november 1-jétől fizetési haladékot kapjon, a fizetési moratórium 2022. június 30-áig tarthatott, a fizetési moratórium alatt lejáró szerződés 2022. június 30-áig meghosszabbodhatott.

[67] Az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 216/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet alapján pedig a fizetési moratórium 2022. július 31-éig tarthatott, a fizetési moratórium alatt lejáró szerződés 2022. július 31-éig meghosszabbodhatott. Ezt követően az adós 2022. augusztus 1-jétől további fizetési haladékot kaphatott, a fizetési moratórium 2022. december 31-éig tarthatott, a fizetési moratórium alatt lejáró szerződés 2022. december 31-éig meghosszabbodhatott.

[68] Az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény 2021. január 1-jén hatályba lépett rendelkezése értelmében a hitelező az adóssal kötött szerződést az adós tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége nem teljesítése miatt 2021. június 30-áig felmondással nem szüntethette meg (ez volt a hitelfelmondási tilalom). Az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott szerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége, ha ezt az adós a hitelezőnél írásban kérte, 2021. június 30-áig úgy módosult, ahogy az adós a szerződésből eredő tőke, kamat, illetve díj fizetési kötelezettségének teljesítésére hiteltörlesztési moratóriumot vehetett igénybe. A hiteltörlesztési moratóriumra a fizetési moratórium szabályait az adott eltérésekkel kellett alkalmazni.

[69] A törvényes rendelkezés hatályba lépését megelőzően a lízingtárgy balesetben úgy megsérült 2020. november 04-én, ahogy a biztosító totálkárosnak minősítette. Az alperes 2020. december 22-én szerzett tudomást e lehetetlenülésről, majd 2020. december 23-án kérte a biztosítótól a részletes kárelszámolást A biztosító az alperesnek megfizetett 4.032.000 forintot 2020. december 22-én, ez volt beszámított a további teljesítés lehetetlenné válása miatt egyösszegű tartozásba. A megszűnt szerződésből fennmaradó jogok és kötelezettségek nem voltak a moratórium alá vonhatók a törvény hatályba lépése előtti kötelmi jogi tényeikkel.

[70] Az lízingszerződés2 számú szerződés a moratórium hatálya alá vont volt mindaddig, amíg a teljesítés lehetetlenné válása miatt meg nem szűnt a kölcsönös szolgáltatásokkal kitöltött tartalma szerint. A lízingbeadói teljesítés lehetetlenné válása után még egy felmondás e szerződésre a megszüntetés kötelmi joghatásának kiváltásával nem lett volna kiadható, a teljesítés lehetetlenné válása volt a szerződést megszüntető kötelmi jogi tény.

[71] A fizetési moratórium jogszabályi rendeltetése volt, hogy kölcsönös szolgáltatásokkal kitöltött tartalmú szerződéseket ne lehessen a díjfizetés elmulasztása miatt egyoldalúan megszüntetni. A megszűnt szerződésre nem vonatkozhatott kötelezettség alól mentesítő moratórium. A fizetési moratórium meghosszabbíthatta a futamidőt, az adott időszakra tiltva a felmondással való megszüntetést. Két megszűnt szerződésből (lízingszerződés9 és lízingszerződés2) eredő kötelezettségét nem teljesítette felperes, ezzel maga idézte elő azt a feltételt, aminek bekövetkezte lízingbeadói felmondási jogot nyitott meg.

[72] Való tény, hogy ha egy szerződéses kötelemben felmondás nem volt közölt, az a szerződés továbbra is hatályban lenne, feltéve, hogy a szerződés egyéb kötelmi jogi tény folytán, így akár a teljesítés lehetetlenné válása miatt nem szűnt meg.

[73] E perben megállapíthatóan az lízingszerződés4, lízingszerződés1, lízingszerződés5, lízingszerződés6, lízingszerződés7, lízingszerződés2, lízingszerződés8 számú pénzügyi lízingszerződések felmondási oka nem értelmezhetetlen. Egyértelmű a hivatkozás az üzletszabályzatra azzal, hogy a felmondás oka lehet az is, ha további szerződés tekintetében harminc napot meghaladó fizetési késedelem állt fenn, ezzel azonosítva a feltételt. A felmondásoknak más kötelemben utaló tartozáskimutatást a feltétel beálltának kötelmi joghatásához szükségesen nem kellett tartalmazni. Nem volt jelentősége annak a kötelmi joghatások megítélésénél, hogy a hitelezői küldemények tértivevényei a „kézbesítés akadályozott” jelöléssel érkeztek-e vissza. A feltétel beálltához nem a küldeményekkel

összefüggő, kötelezetti felróható magatartás volt megkövetelt.

[74] A lízingbeadói jognyilatkozatok a felmondás konkrét okát megjelölték, más kötelemre utaló elszámolást nem kellett tartalmazniuk. A hitelező jognyilatkozatai nem voltak érthetetlenek, valójában a világos jognyilatkozatokat a lízingbeadó a szerződéses kikötésre alapította. A felmondások közlése után az alperes a lízingtárgyakat nem jogalap nélküli birtokosként vette magához, e dolgok felett már jogosult volt rendelkezni. Az alperes jogellenes magatartást azzal nem tanúsított, hogy a lízing tárgyait a felperesnek nem adta ki.

[75] Az elsőfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest a pernyertes alperes perköltségének megfizetésére, amely a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés alapján számított jogtanácsosi munkadíjból állt.

[76] Az illetékre kiterjedő részleges költségfeljegyzési jog engedélyezése miatt le nem rótt eljárási illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest.

[77] A felperes az elsőfokú ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen annak részbeni megváltoztatásával az alperes kötelezését kérte elsődlegesen 41.180.598 forint tételesen számolható kártérítés és 2023. szeptember 23-ától számított késedelmi kamata, másodlagosan 41.180.598 forint általános kártérítés és 2023. szeptember 23-ától számolt késedelmi kamata megfizetésére. Továbbá kérte az alperes kötelezését az lízingszerződés 1 számú lízingszerződés tárgyának, a alvázszám1 alvázszámú, forgalmi rendszám3 forgalmi rendszámú, nyergesvontató termelőeszköznek kiadására. Másodlagosan az elsőfokú ítélet e kereseteit elutasító részének hatályon kívül helyezését, és ebben a körben az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítéletnek a megállapítási keresetét elutasító részével szemben fellebbezéssel nem él. Kérte az alperes kötelezését a másodfokú perköltsége megfizetésére.

[78] Fellebbezése indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, a kártérítés összecszerűsége (elsődleges és másodlagos kereseti kérelmek) tekintetében a bizonyítást a jogalap vizsgálatának függvényében nem folytatta le, mert hibás jogi következtetésre jutott. A felek valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékait benyújtották a kereseti kérelmek tekintetében, ezért a kártérítés iránti igénye érdemben elbírállható. Amennyiben a kártérítés összecszerűsége vonatkozásában további bizonyítás a másodfokú eljárásban nem foganatosítható, úgy a jogalap körében közbenső ítélet meghozatalának lehet helye. Álláspontja szerint a nyergesvontató kiadása iránt előterjesztett kereseti kérelem elbírállásának nincs akadálya, mivel a tényállás e körben teljes mértékben feltárára került, további bizonyítás lefolytatása indokolatlan, a kereseti kérelem elbírállható.

[79] Az elsőfokú bíróság ítélete sérti Az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény 15. § (1) bekezdését, a 2021. évi XCIX.

törvény 83. §-át, A veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény 17. § a., b., c. pontjait, Az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 216/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet 2. § b. d. pontjait és a Ptk. 6:180. § (2) bekezdését, 6:522. § (1) bekezdését, 6:155. § (1) bekezdését, 5:9. § (1) bekezdését, továbbá a Pp. 279. (1) bekezdését, 346. § (4) bekezdését.

[80] Az elsőfokú bíróság hibás jogi álláspontra helyezkedett, mert az lízingszerződés⁴, az lízingszerződés¹, az lízingszerződés⁵, az lízingszerződés⁶, az lízingszerződés⁷, az lízingszerződés², az lízingszerződés⁸ számú pénzügyi lízingszerződések felmondása hatálytalan. A felmondásokat megalapozó lízingszerződés² és az lízingszerződés³ számú szerződésekre a moratórium szabályai vonatkoztak. A jogszabály szövegében nincs olyan megkorlátozás, hogy csak a moratórium alatt folyamatos törlesztéssel érintett szerződésekre terjedne ki a jogszabály hatálya. A jogalkotó nem tett különbséget havi, negyedéves, vagy akár éves törlesztési szerződések között, nem nevesítette a jogszabállyal érintett szerződések időbeli hatályának szabályait, típusait, vagy más speciális rendelkezését, de szabályozta az időközben lejárat szerződéseket.

[81] Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában csupán tényként rögzítette, de nem adta annak magyarázatát, hogy akár egy, a moratórium hatálybalépése előtt megszűnt lízingszerződésből eredő és a moratórium hatálybalépése után esedékessé tenni kívánt (követelt) lízingdíjtartozás miatt nem tartozott a moratórium szabályai alá, vagy egy, a moratórium hatálybalépése után megszűnt lízingszerződésből eredő és a moratórium hatálybalépése után esedékessé tenni kívánt (követelt) lízingdíjtartozás miatt nem tartozott a moratórium szabályai alá. Az elsőfokú ítélet indokolása ebben a körben hiányos, a Pp. 346. § (4) bekezdésében foglaltakat nem tartalmazza.

[82] Az lízingszerződés² számú és az lízingszerződés³ számú szerződések lehetetlenüléssel megszűntek, az egyik a moratórium szabályainak hatálybalépését megelőzően, a másik a hatálybalépést követően, de egyik szerződésből eredően sem állt fenn lejárt vagy esedékes tartozása az alperes felé a moratóriumra vonatkozó rendelkezések hatálybalépése napján. Ezt követően a moratórium alatt lízingdíj követelés nem volt támasztható, ez volt a moratóriumi jogszabályi rendelkezések célja. A jogszabály nem tett különbséget aszerint, hogy egy már lejárt, hatályát veszített szerződésről vagy még folyamatos teljesítéssel érintett szerződésről van szó.

[83] Ezért az alperes e követelésekre alapított további felmondásai nem jogszerűek, de azok nem is jelölték meg a felmondás konkrét okát, hogy melyik másik szerződés felmondására került sor díjnemfizetés miatt, mely szerződés körében áll fenn 30 napot meghaladó fizetési késedelem, amely követelhető az alperes által jogszerűen. A felmondások elszámolást nem tartalmaznak, a felmondások érthetetlenek, nem világosak.

[84] Az alperesi előadás szerint az „első dominó” elv alapján a felmondások oka az volt, hogy a fizetési kötelezettségét nem teljesítette a lízingszerződésből eredően és a cross default elv alapján jogosult volt minden szerződést felmondani. Az alperes maga rögzíti (habár csak általánosságban), hogy fizetési késedelembe esés a felmondás oka. Azonban fizetési késedelem nem állhat fenn fizetési moratórium alatt. Az alperes nem adott magyarázatot arra a perben, hogy egy szerződés hatályvesztése, lejárat, egyéb okból való megszűnése esetén a

fennálló moratórium miért szűnt volna meg, erre vonatkozó jogi érvelést nem adott elő, a vonatkozó jogszabály releváns szakaszát nem jelölte meg.

[85] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[86] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a vonatkozó jogszabályokat. A fizetési moratórium csak az élő szerződésekre vonatkozhat, olyan szerződésekre nem, amelyek nem felmondás miatt, hanem más okból szűntek meg. Jelen esetben a felmondásokat megalapozó szerződések lehetetlenülés miatt szűntek meg, azokra nem vonatkozhatott a moratórium, azaz követelhető a megszűnt szerződések okán egyösszegűvé vált tartozás. A lehetetlenüléssel megszűnik a szerződés és egy elszámolási jogviszony keletkezik a felek között. A moratóriumi jogszabály kifejezetten szerződésből eredő tartozásról ír, a lehetetlenülés esetén pedig egy elszámolási jogviszony jön létre a felek között, maga a szerződés megszűnik. A moratóriumi törvény szerinti fizetési kötelezettségek a szerződés szerinti havi fizetési kötelezettségekre vonatkoznak. Ezt támasztja alá, hogy a Moratóriumi törvény 5. § (2) bekezdése is a fizetési kötelezettségek teljesítésének esedékességéről rendelkezik, valamint a törvény a szerződés teljesítési határidejének módosulását említi, ami – álláspontja szerint – a részletek fizetésének kitolódását jelentheti. A fizetési moratórium meghosszabbítja a futamidőt, de a futamidő meghosszabbodásáról is csak élő, létező szerződések esetében lehet szó. A lehetetlenülés miatt megszűnt szerződésnél nem hosszabbodhat meg a futamidő, nem tolódhat ki a fennmaradt tartozás megfizetése a moratórium végéig. A törvény csak a felmondással való megszüntetés tilalmát említi, azt sehol sem rögzíti, hogy más módon nem szűnhetne meg a szerződés.

[87] A felperes a két lehetetlenülés miatt megszűnt szerződésből (lízingszerződés³ és lízingszerződés²) eredő tartozását felszólítás ellenére sem fizette meg, ezért került sor a többi szerződés felmondására. A lízingszerződések és azok elválaszthatatlan mellékletét képező ÁLF-ek rendelkezéseinek megfelelően jogszerűen gyakorolta a felmondási jogát a további szerződések esetében, mivel ezen szerződéseket nem részletfizetés elmaradása miatt mondta fel, amelyet a moratóriumi törvény tiltott, hanem más szerződésszegés miatt. A más szerződésszegés abban állt, hogy a két totálkár okán lehetetlenüléssel megszűnt szerződés kapcsán keletkezett elszámolási jogviszony eredményeként a biztosítási kártérítés beszámítását követően is maradt fenn követelése, amelyet a felperes nem fizetett meg.

[88] Álláspontja szerint más szerződésszegés miatt moratórium alatt is felmondható volt a szerződés. Ezt támasztja alá a minisztériumi állásfoglalás, amelyet a beadványához csatolt. A minisztériumi állásfoglalások a jogalkotói szándékot tükrözik, ezért a bankok figyelembe veszik azokat az eljárásaik során.

[89] A felmondások a szerződéseket, és azok hatályosulásának napjával a moratóriumot is megszüntették, így a teljes fennmaradt lízingdíj-tartozások követelhetőek voltak. Jogosult volt az eszközöket birtokba venni, azokat tovább értékesíteni, és a befolyt összeget a felperesi tartozás csökkentésére fordítani. Kiemelte, hogy nem valósított meg szerződésszegő magatartást. A jogszerű felmondások a szerződéseket megszüntették, így a felperes által állított lehetetlenülés később már nem következhetett be az eszközök értékesítésével. Ebből adódóan a felperesnek nem állhat fenn kártérítés iránti követelése sem az elsődleges, sem a

másodlagos kereseti kérelmek alapján vele szemben, mert szerződésszegő magatartása és a jogellenesség nem állapítható meg.

[90] Az elsőfokú ítéletnek fellebbezés hiányában a Pp. 258. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett a megállapítási keresetet elutasító része, ezért azt az ítéltábla nem érintette, az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben, a fellebbezési ellenkérelemben és azok indokolásában foglalt korlátok között bírálta felül.

[91] A fellebbezés nem alapos.

[92] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt ok, az elsőfokú bíróság eljárásában olyan eljárási szabálysértést nem valósított meg, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és amely az elsőfokú eljárás megismétlését, illetőleg a bizonyítás kiegészítését szükségessé tenné (Pp. 381. §).

[93] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a felek által megkötött lízingszerződések részévé vált, általános szerződési feltételeket tartalmazó Termelőeszköz nyíltvégű pénzügyi lízing üzletszabályzat (a továbbiakban: ÁLF) VII. 14. pontja szerint: a Lízingbevevő kifejezetten tudomásul veszi, hogy káresemény bekövetkezte esetén a lízingdíj részletek fizetési kötelezettsége alól nem mentesül. A VII. 15. pont értelmében: totálkár, teljes megsemmisülés vagy teljes lopáskár esetén a Lízingbevevő a lízingdíj részletek fizetési kötelezettsége alól mindaddig nem mentesül, amíg a lízingtárgy megsemmisülésével, lopásával, totálkárával kapcsolatban a Biztosítótársaság által kifizetett összeg Lízingbeadó bankszámláján jóváírásra nem került. A Biztosítótársaság által fizetett összeg megérkezéséig Lízingbeadó a lízingdíj részleteket Lízingbevevő részére számlázza, majd a felek egymással elszámolnak a biztosító társaság által fizetett összeggel. Lopás vagy a lízingtárgy megsemmisülése esetén Lízingbeadó a Biztosítótársaság által fizetett összegből a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kötelező kielégítési sorrend szerint vonja le követeléseit, azaz elsőként az ügylet kezelésével kapcsolatosan felmerült költségeket, használati díjakat, késedelmi kamatokat, majd az esedékessé vált lízingdíj részleteket, végül a fennálló tőketartozás összegét vonja le. Lopás vagy a lízingtárgy megsemmisülése esetén, amennyiben a Lízingbeadó követelése meghaladja a Biztosító által megfizetett összeget, úgy Lízingbevevő köteles a Biztosítótársaság által fizetett összeg beszámítása után fennmaradó tartozását – a Lízingbeadó tájékoztató levelében foglaltak szerint – a Lízingbeadó részére megfizetni. A VII. 16. pont értelmében totálkár esetén, ha a biztosító társaság a roncsértéket nem téríti meg, úgy a roncs értékesítéséből Lízingbeadóhoz befolyó vételár összegével is csökkenteni kell a lízingbe vevő fizetési kötelezettségét.

[94] Az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezésével és alkalmazásával meghozott döntésével és annak indokolásával a kiegészített tényállásra is figyelemmel az ítéltábla túlnyomórészt egyetértett, a fellebbezésben foglaltak alapján az alábbiakra mutat rá.

[95] Az a perben nem volt vitás, hogy az lízingszerződés³ és lízingszerződés² számú lízingszerződések tárgyát képező eszközök totálkárosak lettek, a biztosító arra tekintettel az alperes bankszámlájára kifizetést teljesített, ezt az alperes beszámította a káresemény miatt egyösszegűsített lízingbevevői pénztartozásba, és a fennmaradó pénztartozás megfizetésre az elszámolással felhívta a felperest. A lízingbevevő felperes nem tett eleget a felszólításnak, nem fizette meg a fennmaradt pénztartozását sem a felszólításban foglalt határidőben, sem azt követően hónapokig.

[96] A pénzügyi lízingszerződés esetében a lízingtárgy megsemmisülése, megrongálódása miatti kárvesztést a lízingbevevő viseli, totálkár esetén a lízingbevevőnek ugyanúgy fennállnak a kötelezettségei a lízingbeadó felé, a szerződés teljesítése nem válik lehetetlenné, a szerződés a Ptk. 6:179. § (1) bekezdése szerint nem szűnik meg.

[97] A Ptk. 6:116. § (2) bekezdése szerint, ha a felek a szerződés hatályának megszűntét bizonytalan jövőbeli eseménytől tették függővé, a feltétel bekövetkeztével a szerződés hatályát veszti.

[98] A perbeli lízingszerződések részévé vált ÁLF VII. 15. pont értelmében totálkár esetén a lízingbevevő felperes a lízingdíj részletek fizetési kötelezettsége alól mindaddig nem mentesült, amíg a lízingtárgy totálkárával kapcsolatban a biztosító által kifizetett összeg a lízingbeadó alperes bankszámláján jóváírásra nem került. Az ÁLF VII. 15. pontja azonban azt is tartalmazta, hogy a biztosító által fizetett összeg megérkezését követően a felek egymással elszámolnak.

[99] A totálkárossá váló lízingtárgyak lízingszerződesei a tartalmuk szerint azt követően nem voltak teljesíthetők, hogy a totálkárrel kapcsolatban a biztosító társaság által kifizetett összeg lízingbeadó bankszámláján jóváírásra került, azaz a felek által a szerződésben kikötött megszűntető feltétel bekövetkezett, így a kölcsönös szolgáltatásokkal kitöltött tartalmú két kötelelem megszűnésének jogkövetkezményeit jogszerűen alkalmazta az alperes.

[100] Az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezésével, az indokolási kötelezettségének eleget téve részletesen kifejtette az ítélete indokolásában, hogy a törvényes moratórium hatálya nem terjedt ki megszűnt szerződésre, ezért követelhető volt a kötelezettől a biztosítási összeg elszámolását követően fennmaradt tartozás. A moratórium törvényes célja kizárólag az volt, hogy a még hatályos kereskedelmi ügyletek fennmaradjanak, a szerződések kötelmi hatálya ne szűnjön meg kötelezeti díjfizetés nemteljesítése miatt. A megszűnt szerződésből fennmaradó jogok és kötelezettségek nem voltak a moratórium alá vonhatók.

[101] Helyesen vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a hiteltörlesztési és fizetési moratóriumról szóló jogszabályoknak az volt a célja, hogy kölcsönös szolgáltatásokkal kikötött tartalmú szerződéseket ne lehessen a díjfizetés elmulasztása miatt egyoldalúan megszüntetni. A megszűnt szerződésre nem vonatkozhatott kötelezettség alól mentesítő moratórium. Az olyan szerződésekre, amelyek nem felmondással, hanem más okból szűntek meg (például közös megegyezéssel, vagy a felek szerződési rendelkezése folytán) a moratórium nem alkalmazható. A moratóriumról rendelkező jogszabály a felmondási tilalmat a szerződés szerinti fizetési kötelezettség nem teljesítése, azaz nem fizetés esetére biztosította. A nem fizetés esetén kívül egyéb szerződésszegés okán a szerződések a moratórium alatt is felmondhatók voltak.

[102] Az lízingszerződés3 számú szerződés vonatkozásában a biztosító az alperesnek 4.032.000 forint összeget megfizetett 2020. december 22-én, így ez a szerződés a moratórium jogszabály hatálybalépését megelőzően megszűnt. Az lízingszerződés2 számú szerződés, ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt, a moratórium hatálya alá volt vonható mindaddig, amíg a szerződés nem szűnt meg.

[103] Azt a felperes sem tette vitássá, hogy az lízingszerződés3 és lízingszerződés2 számú megszűnt szerződésekből eredő tartozását nem fizette meg az esedékes követelés ellenére sem. Az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint e feltétel fennállására hivatkozással volt a többi szerződés felmondható. A más szerződésből eredő harminc napos elmaradás olyan feltétel, amelynek bekövetkezte után, moratórium alatt is hatályosan gyakorolható volt a felmondási jog.

[104] A lízingszerződések részét képező ÁLF XVII. fejezet 1. pontja szerint a Lízingbeadó a Lízingszerződést azonnali hatállyal, illetve az általa meghatározott időpontra jogosult felmondani: a 11. francia bekezdése szerint, ha a Lízingbevevőnek a Lízingbeadóval kötött másik finanszírozási szerződése díjnyomfizetés végett felmondásra kerül, és az abból eredő tartozását a lízingbeadó felszólítása ellenére sem egyenlíti ki a Lízingbevevő; a 12. francia bekezdése szerint, ha a Lízingbevevő bármely hitelintézettel vagy pénzügyi vállalkozással

kötött bármely finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelembe esik.

[105] Az ítéltábla rámutat arra, hogy mindig az adott körülmények között szükséges azt vizsgálni, hogy a felmondás oka kellőképpen világos, érthető és meghatározott-e. A szerződések felmondásának okát az alperes a számozás szerint megjelölt és szövegszerűen idézett ÁLF rendelkezések alapján világosan és beazonosítható módon megjelölte. A szerződéses kikötések értelmezésével a felmondásra alapot adhatott a lízingbe vevőnek bármely más finanszírozási szerződés alapján fennálló harminc napot meghaladó fizetési késedelme. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a lízingbeadói felmondásban megjelölhető volt az a felmondási ok, amely szerint egyoldalúan megszüntethető volt a szerződés akkor, ha a lízingbe vevő bármely más finanszírozási szerződés alapján harminc napot meghaladó fizetési késedelembe esett. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a 12. francia bekezdésben foglalt „bármely” hitelintézetek közé a szerződési feltételek szövegszerű és nyelvtani értelmezése alapján a finanszírozást nyújtó hitelintézet is beletartozik.

[106] A totálkárt szenvedett gépjárművek esetében az alperes az elszámolásokat a felperesnek megküldte, a felperesnek pedig tudnia kellett, hogy az elszámolás alapján az alperes felé tartozása állt fenn, amely a 30 napot meghaladta. Az lízingszerződés³ számú szerződés az ÁLF VII. 14. és 15. pontjaiban foglalt szerződési feltételek megvalósulása okán már 2021. január 1-je előtt megszűnt. A megszűnt lízingszerződések folytán az alperes az elszámolását a felperesnek megküldte, a felperes a felszólítása ellenére a fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a fizetési késedelme 30 napot meghaladó volt, ezért az alperes az ÁLF XVII. fejezet 1. pont 12. francia bekezdése alapján jogosult volt a keresettel érintett további szerződések felmondására. Az elsőfokú bíróság helyes jogszabály értelmezéssel vette figyelembe, hogy a felmondási jog gyakorlását a 2020. évi CVII. törvény nem zárta ki.

[107] Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes felmondásai nem minősülnek lízingbeadói szerződésszegésnek, azaz a lízingbeadó részéről a teljesítés jogos ok nélküli megtagadásának. Az alperes a felmondások kiadása után nem jogalap nélküli birtokosként vette magához a lízingelt eszközöket, a felmondás után a lízingbevevő birtoklathoz és használathoz fűződő joga megszűnt, a lízingbeadó alperes értékesíthette a járműveket, a befolyt összeget a vele szerződő tartozásának csökkentésére volt köteles fordítani, az alperes a keresetben jelölt szerződésszegést nem követett el.

[108] Az lízingszerződés¹ számú lízingszerződéssel lízingbeadott, a felmondást követően birtokba vett forgalmi rendszám³ forgalmi rendszámú eszköz kiadására a vele korábban szerződőnek nem lenne köteles. A felmondások közlése után az alperes a lízingtárgyakat nem

jogalap nélküli birtokosként vette magához, e dolgok felett már jogosult volt rendelkezni. Az alperes jogellenes magatartást azzal nem tanúsított, hogy a lízing tárgyait a felperesnek nem adta ki.

[109] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

[110] Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint számított és a (6) bekezdés alapján mérsékelt, a ténylegesen kifejtett alperesi jogtanácsosi tevékenységgel arányban állóan határozta meg.

[111] Az illetékre kiterjedő részleges költségfeljegyzési jog engedélyezése miatt le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdés alapján kötelezte a peresztes felperest. A le nem rótt fellebbezési illetéket a peresztes felperes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára köteles 60 napon belül megfizetni. A megfizetéskor közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Budapest, 2024. november 20.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k. Dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró bíró